

**UCHWAŁA NR XLV/301/2023
RADY GMINY STĘŻYCA
z dnia 28 listopada 2023 r.**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Stężyca na lata 2024 - 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688), oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2023 r. poz. 1426 i 1429) Rada Gminy Stężyca uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Stężyca na lata 2024 – 2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

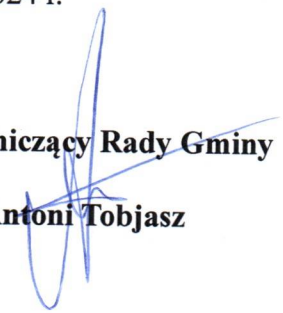
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stężyca.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą od 1 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Antoni Tobjasz

Załącznik
do Uchwały Nr XLV/301/2023
Rady Gminy Stężycza
z dnia 28 listopada 2023 roku

**Gminny Program Wspierania Rodziny
dla Gminy Stężycza
na lata 2024-2026**

Stężycza 2023

Spis treści:

Wstęp.....	3
I. Założenia programu	4
II. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań.....	4
III. Adresaci programu	4
IV. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Stężycy.....	5
1. Sytuacja demograficzna	5
2. Bezrobocie	5
3. Pomoc społeczna	6
4. Asystent rodziny	8
5. Zespół Interdyscyplinarny	9
V. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin w Gminie Stężycy..	9
VI. Cele Programu, działania i realizatorzy	10
1. Cel główny Programu	10
2. Cele szczegółowe	10
VII. Źródła finansowania Programu.....	12
VIII. Zakładane efekty realizacji Programu.....	12
IX. Monitoring i ewaluacja	12

Wstęp

Rodzina stanowi małą grupę społeczną, posiadającą swą strukturę wyznaczoną przez układ ról społecznych oraz wynikający z niego układ stosunków międzyosobowych. Członkowie tej grupy mają poczucie przynależności do siebie nawzajem, które to stanowi oparcie dla ich osobistych dążeń. Rodzina różni się od innych instytucji wychowawczych tym, że stanowi dla dziecka nie tylko pierwsze, ale i trwałe środowisko społeczne, którego zasadniczo nie zmienia ono do okresu dorosłości i usamodzielnienia się. Członkowie rodziny zazwyczaj mieszkają razem i tworzą jedno gospodarstwo domowe. Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz, angażującej siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy dbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Należy więc wspierać rodzinę, aby mogła prawidłowo wykonywać swoje funkcje. W przypadku dostrzeżenia dysfunkcji, należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości gdyż dobrze funkcjonująca rodzina jest gwarantem prawidłowego rozwoju wszystkich jej członków, zwłaszcza młodego pokolenia. To w niej dziecko pierwszy raz doświadcza miłości, bliskości i akceptacji. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy też opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Przemoc w rodzinie, uzależnienia, niezaradność i niewystarczające umiejętności opiekuńczo - wychowawcze, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe i zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzinne. Współczesna rodzina potrzebuje więc kompleksowego wsparcia, jakie mogą nieść sprawnie działające instytucje, organizacje społeczne i podmioty prywatne, które mogą skutecznie ją wspomagać. Zintegrowane działania wielu specjalistów i osób powinny w założeniu przywrócić zdolności do wypełniania przez rodzinę funkcji opiekuńczo - wychowawczych, a odebranie dziecka rodzinie i umieszczenie go w pieczy zastępczej winno być ostatecznością, w sytuacji, kiedy zawiodły wszystkie działania pomocowe.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek zapewnienia wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, przewidując szereg narzędzi naprawczych. Podniesienie skuteczności udzielanej pomocy ma zapewnić również zintegrowany system wsparcia.

Jednym z zadań własnych gminy określonych w art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny. Opracowany Program Wspierania Rodziny dla Gminy Stężyca spełnia wymóg ustawowy i stanowi wieloletni plan działań na rzecz wzmocnienia rodziny w podstawowych obszarach życia. Jest realizowany przez różne podmioty.

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Stężycy na lata 2024-2026 jest utworzenie warunków do poprawy jakości życia rodzin poprzez realizowanie polityki prorodzinnej ukierunkowanej na dobro wszystkich rodzin niezależnie od ich statusu społecznego i materialnego. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych prowadzone będzie w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Polegać ono będzie w szczególności na:

1. Dokładnej diagnozie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie.
2. Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny.
3. Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny.
4. Podniesieniu świadomości w zakresie funkcjonowania rodziny.
5. Pomocy w budowaniu prawidłowego wzorca rodzica.
6. Wsparciu i pomocy w utrzymaniu odpowiedniego standardu zdrowotnego (w tym pomoc w załatwieniu dostępu do świadczeń rehabilitacyjnych i zdrowotnych, badań i bilansów kontrolnych).
7. Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
8. Dążeniu do reintegracji rodziny.

Działania pomocowe na poziomie Gminy Stężycy będą realizowane w formie pracy socjalnej, pracy asystenta rodziny, konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym Zespołu Interdyscyplinarnego, wskazywaniu możliwości korzystania z pomocy specjalistów w pobliskich miastach), terapii i konsultacji, pomocy prawnej itp. W sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną, działania będą ukierunkowane na stworzenie takich warunków w funkcjonowaniu rodziny biologicznej dziecka, by możliwy był powrót dziecka pod opiekę rodziców.

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

Podstawy działań ujętych w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Stężycy są spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 i 1429);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 585 i 1606); o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, 1693 i 1938);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stężycy na lata 2014 – 2025;
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Stężycy na lata 2021 – 2025.

III. Adresaci Programu

Adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny są rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Stężycy. Program skierowany jest więc do nich a w szczególności do:

- rodzin, które cechuje bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych wobec dzieci i niezaradność życiowa,

- rodzin (z dziećmi) żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych,
- rodzin (z dziećmi) dotkniętych uzależnieniami i przemocą,
- rodzin (z dziećmi) zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- rodzin dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,

Ważne jest, że poza deficytami wynikającymi z niewłaściwych postaw rodzicielskich, postępującego zaniku wartości a także konfliktów zachodzących między rodzicami i dziećmi, wynikających z różnicy wieku a tym samym różnicy patrzenia na świat doszły nowe: wynikające z przebytej izolacji i konieczności ciągłego przebywania w mieszkaniu spowodowanego pandemią koronawirusa. Budzą one napięcia, rozdrażnienie i frustrację, nad którymi nie wszyscy dorośli potrafią zapanować. Zdarzają się osoby zupełnie niekontrolujące swoich negatywnych emocji, na skutek których dochodzi do zachowań przemocowych w rodzinie. Z obserwacji wynika, że im bardziej rodzina odizolowana jest od otoczenia, tym skala zachowań przemocowych jest większa. Ponadto czynnikiem wyzwalającym przemoc są na ogół używki, które w dzisiejszej dobie są bardzo łatwo dostępne.

Wszystkie dzieci i rodziny wymagają ochrony ich praw i wolności oraz wsparcia dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają jednak dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcjonalność rodziny spowodowana jest w głównej mierze ubóstwem, bezrobociem, uzależnieniami, niepełnosprawnością lub długotrwałymi chorobami, co przyczynia się do powstawania znacznych strat rozwojowych u dzieci żyjących w tych rodzinach. Program kierowany jest więc nie tylko do rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej, niewydolnych wychowawczo, ale również tych, które dopiero wchodzą do systemu pomocy społecznej lub są zagrożone marginalizacją. Ma to na celu uniknięcie w przyszłości konieczności umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. Należy zaznaczyć, że powodzenie realizacji Programu w dużym stopniu uzależnione będzie od współpracy wszystkich służb działających na rzecz dziecka i rodziny.

IV. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Stężyca

1. Sytuacja demograficzna

Gmina Stężyca jest niewielka. Według stanu na dzień 31.12.2022 r. podanego przez Wydział Ewidencji i Dowodów Osobistych UG, Gminę Stężyca zamieszkiwało 5 047 osób, w tym 2 534 kobiet i 2 513 mężczyzn. Z danych GUS wynika natomiast, że gmina liczyła 4 846 mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich lat zaobserwowano niewielki spadek tej liczby. Poważnym problemem demograficznym, występującym tu, podobnie jak na terenie całego kraju, jest niski przyrost naturalny. Jest to różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów w danym okresie. Problemem jest też starzenie się mieszkańców. W gminie występuje też corocznie ujemne saldo migracji. Spowodowane jest to przede wszystkim brakiem zatrudnienia w Stężycy i okolicznych miastach lub brakiem satysfakcjonujących zarobków, co skutkuje przenoszeniem się mieszkańców do większych miejscowości, jak również migracją ludzi młodych nawet za granicę.

2. Bezrobocie

Wykształcenie mieszkańców rzutuje na strukturę zatrudnienia. Z danych pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Rykach wynika, że liczba osób bezrobotnych w 2022 r. zmalała w stosunku do 2021 r. i wynosiła 91. Liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców nie jest znacząca. Być może ma na to wpływ samozatrudnienie w gospodarstwach rolnych. Ze względu na rolniczy charakter gminy, część mieszkańców pracuje we własnych gospodarstwach rolnych. Bezrobocie zmniejszało się systematycznie

w ciągu ostatnich lat, ale nie można oceniać tego zjawiska jednoznacznie pozytywnie, ponieważ w tym samym okresie zmniejszyła się również ogólna liczba mieszkańców.

Zaobserwowano, że bezrobocie ludzi w wieku produkcyjnym powoduje u nich frustracje i prowadzi do powstawania patologii. Rozpoznawaniem środowisk zagrożonych patologią zajmuje się szereg instytucji, ale przede wszystkim działania o takim charakterze podejmuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy.

Zjawisko bezrobocia bardzo poważnie dezorganizuje życie rodzinne. Brak zatrudnienia lub niechęć do pracy nabyta na przestrzeni lat, negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na ich pozamaterialną stronę życia. Powoduje powstanie w rodzinie atmosfery napięcia i zagrożenia, prowadzi do lęku. Często taki stan doprowadza do alkoholizmu jednego z rodziców a nawet do rozpadu małżeństwa. Sytuację tą najgorzej odbierają dzieci, które często nie rozumieją, co się dzieje w rodzinie, dlaczego mają ograniczony dostęp do kultury, rekreacji, oświaty a często nawet do żywności. Aby zniwelować te problemy, realizowany jest szereg programów socjalnych.

Zauważyć należy, że niemożność lub niechęć znalezienia zatrudnienia, bezpośrednio wiąże się z niskim wykształceniem, nieadekwatnym do lokalnego rynku pracy. Ma to ścisły związek z atmosferą kulturalną w rodzinie, ma też duży wpływ na rozwój umysłowy i intelektualny dziecka. Rodzice nie przywiązują uwagi do potrzeb dziecka, szczególnie kulturalnych, nie motywują dzieci do zdobywania wiedzy, często nie zabezpieczają im podstawowych warunków do rozwoju intelektualnego jak np.: książki, przybory szkolne, miejsce do odrabiania lekcji. Konsekwencją tego jest zanik związków emocjonalnych, brak zaufania, nie stosowanie się do norm moralnych a w efekcie głębokie zaniedbanie, które jest formą przemocy. Nie wywiązywanie się z funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców wymaga głębszej ingerencji w sytuację rodziny. Często gdy nie wystarcza praca socjalna dochodzi do poinformowania o zaniedbaniach Wydziału Rodzinnego i Nieletnich przy Sądzie Rejonowym w Rykach.

3. Pomoc społeczna

Znaczącą pomoc finansową dla rodzin stanowi rządowy program „Rodzina 500 plus”, który do końca 2021 roku realizowany był przez OPS (wyплаты realizowane były do połowy 2022 r.) a obecnie realizowany jest przez ZUS. Program ten daje realne wsparcie na każde dziecko, bez kryterium dochodowego. Dzięki niemu rodziny o niskich dochodach mogą zdecydowanie poprawić standard życia. Świadczenie wychowawcze jest wsparciem długofalowym i daje nawet 6 000,00 zł rocznie pomocy dla dziecka. Od początku 2024 r. wynosić będzie 800,00 zł. miesięcznie na każde dziecko do 18 r. życia.

Również zasiłki rodzinne i dodatki stanowią znaczącą pomoc dla rodzin z dziećmi, o niskich dochodach. OPS Stężycy w 2022 r. wypłacił 2740 świadczeń dla 94 rodzin. Dodatków do zasiłków rodzinnych z tyt. wielodzietności wypłacono dla 67 dzieci.

Dodatkową formę pomocy dla rodzin z dziećmi stanowią również świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy oraz wsparcie w postaci „Karty Dużej Rodziny”, upoważniającej każdego członka rodziny wielodzietnej do szeregu zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Posiadacze karty mają możliwość korzystania z katalogu ofert handlowych, kulturalnych i rekreacyjnych.

Część dzieci z rodzin będących pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej objętych jest pomocą w formie dożywiania w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W roku 2022 programem objęto 20 dzieci w wieku do ukończenia szkoły podstawowej. Dla nich OPS opłacił 1 419 obiadów w szkole na kwotę 5 632,00 zł.

W sytuacjach, w których rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd stanowi o pieczy zastępczej nad

dzieckiem i umieszczeniu go poza rodziną biologiczną. W 2022 r. w pieczy zastępczej przebywało 7 dzieci z terenu naszej gminy, a obecnie w pieczy zastępczej umieszczone jest 3 dzieci. Do zadań gminy w myśl Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w wyżej wskazanych formach pieczy zastępczej. W roku 2022 na ten cel wydatkowano 43 969,07 zł. Zgodnie z założeniami Ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Stężycy zatrudniony jest asystent rodziny, współpracujący min. z ww. rodzinami.

Tabela nr 1. Struktura rodzin z dziećmi, objętych pomocą OPS w Stężycy w 2022 r. i 2023 r. (do X.2023 r. włącznie)

rodziny	liczba rodzin w 2022 r.	liczba rodzin w 2023 r.
z dziećmi do 18 r. ż.	49	28
wielodzietne	24	10
niepełne	23	14

Źródło: dane własne OPS w Stężycy

Tabela nr 2. Rodziny z dziećmi objęte pomocą OPS w Stężycy w roku 2022 i 2023 (do X.2023 r. włącznie) z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie

Rodziny		Rodziny z dziećmi					
Rok	Ogółem liczba rodzin	Ogółem liczba osób w tych rodzinach	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 i więcej dzieci
2022	49	226	8	17	9	10	5
2023	28	117	7	11	4	5	1

Źródło: dane własne OPS w Stężycy

Najczęstszym powodem do korzystania ze świadczeń finansowych pomocy społecznej są niskie dochody wynikające z bezrobocia, natomiast praca socjalna świadczona jest najczęściej w przypadku bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. W 2022 r. pomocą społeczną z różnych przyczyn (włącznie z pracą socjalną) objęto łącznie 247 rodzin liczących 455 osób. Wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej 49 to rodziny z dziećmi, które ogółem liczyły 226 osób. Liczba ta zmalała w 2023 r., gdyż pomocą objętych było 28 rodzin z dziećmi, w których liczba osób wynosiła 117. Na tej podstawie można wywnioskować, że sytuacja finansowa rodzin z dziećmi uległa poprawie.

Uwzględnić należy też, że w 2023 r. (z przyczyn niezależnych) pod uwagę brano okres badawczy od stycznia do października włącznie.

Tabela nr 3. Powody przyznania pomocy finansowej z OPS na zasadach Ustawy o pomocy społecznej

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS w 2022 r.	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy OPS w 2023 r. (do X.2023 r. włącznie)
ubóstwo	47	37
długotrwała choroba	21	19
niepełnosprawność	22	20
bezrobocie	20	17
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	9	7
alkoholizm	11	6
potrzeba ochrony macierzyństwa	5	5
bezdomność	2	1
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	1
przemoc w rodzinie	1	0
sytuacja kryzysowa	1	0
zdarzenie losowe	0	0
sieroctwo	0	0

4. Asystent rodziny

Aktualnie w Ośrodku pomocy Społecznej w Stężycy funkcję asystenta rodziny pełni 1 osoba z wykształceniem pedagogicznym i doświadczeniem w pracy z dziećmi i rodziną. Jego rola zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny przeżywającej problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Zadaniem asystenta rodziny jest kompleksowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci, jak również powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pod opiekę biologicznych rodziców. Z analizy sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych wynika, że w stosunku do lat poprzednich - w roku 2023 nieznacznie zwiększyła się liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rodziny ze szczególnymi trudnościami, zagrożone wykluczeniem, patologią

objęte były bezpośrednim wsparciem i pomocą ze strony asystenta rodziny. W 2022 r. pomocą taką objętych było 14 rodzin z 26 małoletnimi dziećmi a w 2023 r. objętych było 17 rodzin z 31 małoletnich dzieci (dane podane narastająco).

W rodzinach tych asystent realizował poniższe funkcje:

- funkcja wsparcia psychologiczno-emocjonalna,
- funkcja diagnostyczno-monitorująca,
- funkcja opiekuńcza,
- funkcja doradcza,
- funkcja wychowawcza,
- funkcja motywująco-aktywizująca,
- funkcja informacyjna.

Zdarzało się jednak, że pomoc ze strony OPS była niewystarczająca. Konieczna była ingerencja Sądu Rodzinnego, Prokuratury Rejonowej, lub Kuratorskiej Służby Sądowej. Kuratorzy ściśle współpracowali z samorządem lokalnym i organizacjami, które statutowo zajmują się opieką, wychowaniem, leczeniem i świadczeniem pomocy rodzinom.

5. Zespół Interdyscyplinarny

Zwiększenie bezpieczeństwa i zapewnienie pomocy rodzinom dotkniętym problemami społecznymi a przede wszystkim przemocą należy do głównych kompetencji Zespołu Interdyscyplinarnego. Członkowie pracujący w jego strukturach mają n/w zadania:

- skoordynowanie wszelkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym,
- zbudowanie systemu kompleksowej i profesjonalnej pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą,
- pomoc wobec indywidualnych przypadków wystąpienia przemocy w rodzinie – prowadzenie procedury Niebieskiej Karty,
- szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie i niwelowania jej skutków (zawiadomienie Prokuratury, Policji, kierowanie do psychologa, lekarzy itp.),
- planowanie i realizacja działań pomocowych.

Dodać należy, że w ramach działań pomocowych w 2022 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 12 Niebieskich Kart, w tym w rodzinach z dziećmi 7. Od początku 2023 r. do października włącznie, członkowie grup roboczych a potem: grup diagnostyczno - pomocowych podjęli pracę z 12 rodzinami, w których prowadzona była procedura „Niebieskiej Karty”. Liczba osób w tych rodzinach wyniosła 40, w tym 14 to kobiety, 10 - mężczyźni i 16 - dzieci. W ciągu 2023 r. uruchomiono procedury NK w 9 rodzinach, pozostałe procedury, tj w 3 przypadkach zainicjowane były w latach poprzednich. Ważne jest, że prowadzono też procedury, gdzie pokrzywdzone były dzieci. W 2022 r. z tego powodu do ZI wpłynęły 3 Niebieskie Karty, gdzie pokrzywdzonych było 3 dzieci. W 2023 r. do ZI również wpłynęły 3 Niebieskie Karty, ale poszkodowanych było już 5 dzieci.

V. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin w Gminie Stężycza

Instytucje i organizacje realizujące zadania i działania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy;
- Zespół Interdyscyplinarny w Stężycy;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stężycy;
- Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne: w Dęblinie i w Rykach;

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rykach
- Placówki Oświatowo – Wychowawcze
- Świetlice środowiskowe;
- Gminna Biblioteka Publiczna;
- Gminny Ośrodek Kultury;
- Kuratorzy Sądowi – zawodowi i społeczni;
- Policja;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- Zakłady pracy;
- Klub sportowy;
- Koło gospodyń wiejskich;
- Kościoły katolickie i inne;

VI. Cele Programu, działania i realizatorzy

1. **Cel główny Programu:** Wzmocnienie rodzin i tworzenie warunków do ich prawidłowego rozwoju poprzez stworzenie zintegrowanego systemu pomocy.

2. **Cele szczegółowe:**

- 1) Diagnozowanie sytuacji oraz przyczyn występujących kryzysów rodzinnych.
- 2) Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa i zapewnienie pomocy rodzinom dotkniętym problemami społecznymi.
- 3) Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.
- 4) Reintegracja rodzin oraz wypromowanie zdrowego stylu życia.

1) **Diagnozowanie sytuacji oraz przyczyn występujących kryzysów rodzinnych.**

Działania:

- realizowanie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych
- realizowanie wsparcia ze strony asystenta rodziny
- realizowanie pomocy ze strony pedagogów
- realizowanie pomocy ze strony psychologów
- realizowanie usług opiekuńczych

Realizatorzy:

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Placówki oświatowo – wychowawcze
- Gminny Ośrodek Kultury
- Poradnie psychologiczne – pedagogiczne działające na terenie powiatu

2). **Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa i zapewnienie pomocy rodzinom dotkniętym problemami społecznymi.**

Działania:

- upowszechnianie korzystania z pomocy specjalistycznej
- współpraca podmiotów i instytucji działających na rzecz rodzin (pracownik socjalny, asystent rodziny, pedagog, psycholog, terapeuta, prawnik, kurator sądowy, pracownik służby zdrowia)
- udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym uzależnieniami

- udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą
- organizowanie wsparcia środowiskowego
- prowadzenie akcji społecznych
- aktywizowanie społeczności lokalnej

Realizatorzy:

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Zespół Interdyscyplinarny w Stężycy;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stężycy;
- Poradnie Psychologiczne – Pedagogiczne: w Dęblinie i w Rykach;
- Placówki Oświatowo – Wychowawcze
- Świetlice środowiskowe;
- Gminna Biblioteka Publiczna;
- Gminny Ośrodek Kultury;
- Kuratorzy Sądowi – zawodowi i społeczni;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- Klub sportowy;
- Koło gospodyń wiejskich;

3). Podjęmowanie działań mających na celu zwiększenie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny.

Działania:

- wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną i wsparcie asystenta rodziny
- podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej
- podejmowanie działań mających na celu powrót do rodziny biologicznej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
- umożliwienie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, logopeda, pedagog, prawnik)

Realizatorzy:

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

4). Reintegracja rodzin oraz wypromowanie zdrowego stylu życia.

Działania:

- odbudowywanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców
- realizacja programów prozdrowotnych i przeciwdziałających uzależnieniom
- organizowanie spotkań edukacyjnych i prozdrowotnych
- organizowanie zajęć sportowych z wykorzystaniem obiektów sportowych Gminy Stężyca
- promowanie imprez kulturalnych na terenie Gminy Stężyca
- motywowanie do uczestnictwa w cyklicznych imprezach kulturalnych
- udział dzieci przedszkolnych i młodzieży szkolnej w projektach z zakresu edukacji regionalnej, czytelniczej, kulturalnej i ekologicznej

Realizatorzy:

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- Gminny Ośrodek Kultury
- Koło Gospodyń Wiejskich
- Klub Sportowy

VII. Źródła finansowania Programu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 - 2026 odbywać się będzie w ramach: środków budżetu Gminy Stężycy, dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dla zadań realizowanych przez realizatorów programu GKRPA, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. Zakładane efekty realizacji Programu

Właściwe zdiagnozowanie potrzeb i problemów mieszkańców Gminy Stężycy pozwoli na zastosowanie optymalnie skutecznych form wsparcia a tym samym przyczyni się to do skonsolidowania i zwiększenia skuteczności działań zawartych w Programie, co pozwoli na osiągnięcie następujących efektów:

- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa jakości funkcjonowania rodziny,
- zminimalizowanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej,
- umożliwienie dzieciom umieszczonych w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- rozszerzenie oferty działań pomocowych, kulturalnych, oświatowych i prozdrowotnych na rzecz rodzin z dziećmi,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi.

IX. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 - 2026 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy. Monitoring z realizacji programu przez poszczególne podmioty będzie elementem sprawozdania składanego przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy Radzie Gminy Stężycy na podstawie Ustawy o pomocy społecznej do dnia 31 marca za rok poprzedni.

Monitoring to zbieranie i rejestrowanie danych w celu sprawnego zarządzania projektem. Informacje pochodzące z monitoringu pozwalają zorientować się czy wszystko idzie zgodnie z planem, usprawnić zarządzanie projektem, opracować plany działania oraz optymalnie wykorzystać posiadane zasoby. Obejmował będzie ogół działań realizowanych przez poszczególne podmioty w trakcie okresu sprawozdawczego w zakresie wzrostu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, zwiększenia bezpieczeństwa, planowego zagospodarowania wolnego czasu dzieciom i zapewnienia odpowiedniej pomocy rodzinom dotkniętym problemami społecznymi oraz kształtowania zdrowego stylu życia.

Ewaluacji podlegać będzie stopień realizacji celów szczegółowych, osiągany poprzez określone działania. Proces ewaluacji polegał będzie na analizie dokumentów przedłożonych przez realizatorów współpracujących z rodzinami i udzielających im wsparcia. Efektem ewaluacji będą wnioski i implikacje do ewentualnej modyfikacji działań. Ewaluacja końcowa będzie polegała na ocenie stopnia osiągnięcia celu głównego i przedstawieniu efektów podejmowanych działań.

Głosowanie imienne w sprawie przyjęcia uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Stężycza na lata 2024 – 2026 przedstawiało się w sposób następujący:

<i>Nazwisko i imię</i>	<i>Głosowanie</i>
Cieśla Maria Halina	ZA
Ćwik Dariusz	ZA
Grzęda Milena	ZA
Jasiński Henryk Jan	ZA
Kania Ewa	ZA
Karaś Justyna	ZA
Kultys Ewa Urszula	ZA
Micek Andrzej	ZA
Pietrzak Jakub Marian	ZA
Sadurek Magdalena	ZA
Sobiechowski Henryk	ZA
Tobjasz Antoni	ZA
Wasilewski Piotr	ZA

Wynik głosowania

ZA:	13	100%
PRZECIW:	0	0%
WSTRZYMUJE SIĘ:	0	0%
BRAK GŁOSU:	0	